

INDEX

4/11

SYKSYN
ENSIMMÄINEN
NUMERO

**JALKAPALLOSOSIOLOGIAN
LYHYT OPPIMÄÄRÄ**

**BUDDHALAISUUS &
MEDITOINTI**
MAHDOLLINEN TIE
HARMONIAAN!

OUTPUT NRO 4:
**WIKIPEDIA-
HAKUSANAT**

INDEKSI

NUMERO 4 - 2011

Päätoimittaja

Joni Tauriainen (jpatau@utu.fi)

Toimittajat

Ilmari Ahonen
Harley Bergroth
Petteri Koivula
Pihla Hänninen
Tommi Kauko
Alar Kaskikallio
Jyri Luonila
Lauri Miikkulainen
Sonja Nylander
Joni Tauriainen

Taitto ja ulkoasu

Joni Tauriainen

Ilmoitusmyynti

Tiila Juuti (tiila.juuti@utu.fi)
Sonja Nylander (smnyla@utu.fi)
Joni Tauriainen (jpatau@utu.fi)

Kansi

Tommi Kauko
(myös sisällyksen ja 2. sivun
kuva)

Julkaisija

Index yhteiskuntatieteet
ja kasvatustieteet ry
Assistentinkatu 7
20014 Turku

Levikki

200 kpl

Painopaikka

Uniprint

2	PÄÄKIRJOITUS	3	PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS
5	OPINTOSIHTTEERI: EDARIVAALIT	7	OUTPUT NRO 4: WIKISANAT
9	UUDEN ATEISMIN KASVOT	13	NÄENNÄINEN YHTEYDEN PUUTE
15	ESPOO CINE 2011	17	ETTEI NAAPURI KUULE - FOBIAN NÄYTELMÄ
19	JALKAPALLO- SOSIOLOGIAN LYHYT OPPIMÄÄRÄ	21	BUDDHALAISUUS JA MEDITOINTI

Seuraavassa numerossa: *Indexin 58. vuosijuhla!*

Kirjoituksissa esiintyvät mielipiteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä edusta Index ry:n virallista kantaa.

Tämä on vuoden neljäs numero ja neljäs pääkirjoitus. Aiemmat kolme kertaa olen käyttänyt palstani aiheisiin, jotka ovat koskettaneet päivittäistä elämääni. Eli en ole käyttänyt milläkään palstatilaa kuvaillakseni millaisia artikkeleita sivut pitävät sisällään - kuten pääkirjoituksissa yleensä kai tehdään - mutta nyt teen poikkeuksen. Artikkelit ovat tällä kertaa sen verran omalaatuisia, että ne vaativat selitystä. Mutta ennen sitä, sukeltaan historiaan.

Kun sain päätoimittajan pestin, minulle sanottiin, että tee mitä teet ja toivottavasti saat lykättyä pari lehteä maailmaan. Vaatimuksien voidaan sanoa olleen parhaimmillaankin kevyitä. Kiitos suorituskeskeisen koulutuksen ja geenieni, en osannut riemuista tästä vapaudesta. Iloitsin toki ikiomasta hiekkalaatikosta ja kuvittelin... En muista enää mitään, mutta maailmassani oli taas enemmän mahdollisuuksia toteuttaa itseäni. Se piti tehdä vaan hyvin.

Lehden teko osottautui hankalaksi. Kanssaopiskelijoiden motivointi kirjoittamaan vaati lobbaamista ja minä sattumoisin vihaan sitä. Jotkut valittivat kiireitä, toiset kriittisyyttä omia tekstejä kohtaan, toiset eivät keksineet mistä voisivat kirjoittaa ja loppujen selitykset olen jo unohtanut.

Yritin laskea rimaa. Yritin olla helposti lähestyttävä. Tein kaiken mahdollisimman helpoksi ja tiputin lehdistä teemat, joita ennen oli ollut. Ohjenuoraksi käskin etsiä artikkeleita sieltä, missä oma kiinnostus piilee. Jos kirjoittaja on kiinnostunut tarpeeksi asiastaan, niin se varmasti kiinnostaa myös jotakuta toista. Tästä kiinnostuksesta voi myös jäädä lauseisiin ripaus taikaa, joka tekee lukemisesta miellyttävämpää. Mieleeni tulee esimerkiksi **Tommi Kaukon** kirjoittama vinylilevyjen ylistys, joka oli lämmin ja hauska kirjoitus.

Vuoden ensimmäiseen numeroon tulikin valtavasti artikkeleita, mutta sen jälkeen touhu on alkanut hiipua. Toiset näkivät teemattomuuden vaikeuttavan kirjoittamista, mutta jos olen jotain oppinut järjestötoiminnasta, niin sen että kaikkia on mahdotonta miellyttää. No, homma hiipui ja se johtui osittain omista kiireistäni. En ehtinyt potkia jokaista vastaantulijaa ja vaatia artikkeleita. Se vie aikaa ja potkimiseenkin kyllästyy. Eräät juoksevat karkuun, kun näkevät minun raahautuvan kohti Publicumia.

Syksyn ensimmäinen toimituskunnan kokous oli pettymys, mutta se oli odotettavissa. Ei siitä sen enempää, mutta sanottakoon että olin varma, että tästä numerosta tulee ohuempi kuin filosofin käsivarrestani. Onneksi sähköpostiini alkoi tippua ilmoituksia ja kirjoittajia alkoi kasaantua. Syksyn harmauteen saapui valoa silloin, kun sitä vähiten odotti.

Joten hyvä lukija, tässä me olemme. Olemme taas kerran raahautuneet maaliin ja siitä voin kiittää kirjoittajia. Tässä numerossa näette hyvin, mitä meidän yhteiskuntatieteilijöiden sisuksissa liikkuu, mitkä aiheet askarruttavat meitä, mikä pitää meidät virkeänä. Joko pidät niistä tai et. Aina voit kirjoittaa miten asiat todella ovat ja vilauttaa meille, mitä verhon takana oikein touhutaan. Olen täällä vielä yhden numeron verran, joten odotan artikkeliasi.

P.S.

Jos ihmettelet lehden taiton muuttuneen, niin se pitää paikkaansa. Tämä lehti on tehty harjoittelua varten ja ajattelin ottaa siitä mahdollisuudesta kaiken irti.

Vielä on syksyä jäljellä!

Uudet opiskelijat vyöryivät yliopiston käytäville elokuun lopulla ja kävivät sankoin joukoin myös Indexin fuksitapahtumissa – koko hallituksen puolesta iso kiitos ihanille fuksille, tuutoreille ja jäsenjärjestöjen reippaille toimijoille, joita sai tavata fuksiviikoilla. Hubaa oli!

Mutta ei Indexin tapahtumat fuksiviikkoon loppu, syksy on menoa ja meininkiä täynnä. Vuosijuhlilta kun selvittää, on jo edustajistovaalien ja niiden juhlimisen aika. Indexillä on myös suunnitteilla loppusyksylle jotain suurta, salaperäistä ja varsin... scifimäistä. Ja tottakai rakkaan tiedekuntajärjestökaverin Hybridi ry:n kanssa!

Indexin loppuvuosi huipentuu hallituksen kiittämiseen sekä uuden hallituksen valitsemiseen. Mieti ja keskustele oman ainejärjestösi kanssa, jos juuri sinä olisit valmis näyttämään kyntesi tapahtumien organisoinnissa ja antamaan panostuksesi yhteiskuntatieteilijöiden ja kasvatustieteilijöiden edunvalvojana ja yhteentuojana Indexin hallituksessa.

Index ei ole ainoa, joka syksyn aikana valitsee uuden hallituksen, myös monet muut järjestöt niin harrastepuolelta kuin ainejärjestöissä uudistavat hallituksensa. En voi olla painottamatta, kuinka hieno ja kasvattava kokemus on olla mukana järjestötoiminnassa jo opiskeluaikalla. Järjestötoiminta opettaa niin ottamaan vastuuta kuin jakamaan sitä. Se opettaa monia taitoja, joista on hyötyä niin työelämässä kuin tulevaisuudessa yleisestikin: ryhmätyöskentelytaitoja, organisaatiotaitoja, taitoa pitää langat käsissäsi vastuualueellasi, taitoa tehdä kompromisseja ja järjestää isoja tapahtumia ja erityisesti järjestökokemus opettaa kokoustaitoja (ei, työelämässä kokoukset eivät voi kestää monia tunteja). Järjestötoiminta antaa unohtumattomia kokemuksia, kasvattaa ihmisenä ja tutustuttaa moniin uusiin ja ehkä tärkeisiin ihmisiin – saatat jopa saada elinikäisiä ystäviä opiskelijajärjestötoiminnasta.

Kannustan teitä kaikkia olemaan avoimia eri mahdollisuuksille elämässänne. Opiskeluaika ei ole tarkoitus olla vain yksinäistä pönttämistä, vaan se voi parhaimmassa tapauksessa muuttaa koko elämäsi!

Pääpupu Sonja

OPIISKELIJA- HAALARIT

OMALLA VÄRILLÄSI
JA OMALLA MALLILLASI
PIENISSÄ JA
SUURISSA ERISSÄ

PARHAAT
BILEASUT

PUTSIINI OY

Toivolantie 310
19470 Pertunmaa
puh. 010 2712713 fax 015-680 810
putsini@putsini.fi
www.putsini.fi

ÄÄNES

OPINTOSIHTTEERI KÄSKEE

Edarivaalit tulloo!

Mitä niistä kannattaisi tietää?

Edustajistovaalit tulevat. Jippijaijee. Uudet 41 tyyppiä valitaan vanhojen tilalle käymään kerran kuussa syömässä sämpylöitä ylioppilaskuntamme kustannuksella ja tuntemaan itsensä tärkeiksi. Siinä lomassa he nuijivat läpi jonkun muun valmiiksi pureskelemia asioita, valittaen korkeintaan pilkun paikasta ehdotuksessa.

Eihän se näin mene. Ainakaan toivottavasti.

Edustajisto päättää monista tärkeistä asioista ylioppilaskunnassamme. Asioista jotka koskettavat jokaista opiskelijaa. Edustajiston keskusteluissa linjataan ylioppilaskunnan tulevaisuudesta, ja sen toiminnan suunnasta, usein rohkeastikin. Edustajat ovat hyvin perillä käsitellyistä asioista, ja pitävät edustajistossa harkittuja puheenvuoroja, joilla he pyrkivät yhdessä siihen, että yliopisto olisi mahdollisimman hyvä paikka meille opiskelijoille.

Hmmm... Edustajiston toimintaa seuranneen

korviin tuokaan ei kuulosta ihan oikealta. Valitettavasti.

TYYN edustajistossa oikeastikin tehdään tärkeää työtä, ja edustajiston päätökset vaikuttavat monen opiskelijan arjessa. Joskus se on vain vaikeaa muistaa. Riviopiskelijän näkökulmasta edustajisto ei juuri pidä meteliä itsestään muulloin kuin vaalien yhteydessä, ja siksi edustajisto, sen tarkoitus ja työnkuva jäävät monille hämäräksi.

Mutta nyt kun vaalit lähestyvät, edustajisto kyllä näkyy ja kuuluu kaikkialla. Paljon puhetta politiikasta ja suurista linjoista. Siitä, mitä edustajiston pitäisi tehdä, voitte keskustella edustajistovaaliehdokkaiden kanssa. Tässä jutussa yritän kertoa hieman siitä, mitä edustajisto käytännössä tekee. Mikä edustajisto siis on, ja kuka siellä toimii?

Edustajisto – mikä se on ja mitä se tekee?

Ylioppilaskunta on pohjimmiltaan aika demokraattinen paikka. Vanhoina hyvinä aikoina, joskus kauan kauan sitten, kaikki päätökset tehtiin kansankokousten hengessä, niin että jokaisella opiskelijalla oli ääni. Nykyisessä tuhansien opiskelijoiden ylioppilaskunnassa tämä ei oikein toimisi, joten tilalle on astunut edustuksellinen demokratia, ja meillä sen henkilöitymä on TYYN edustajisto.

Pari perusasiaa, joiden pitäisi tulla jokaiselle yhteiskuntatieteilijälle viimeistään näin edustajistovaalien alla tutuksi. Edustajistossa istuu 41 näissä vaaleissa valittavaa edustajaa eli edaattoria. He kokoontuvat kerran kuussa päättämään siitä, mitä ylioppilaskunnassa tapahtuu.

Edustajiston tehdessä päätöksiään rajoina ovat vain taivas ja lakikirjat. Ja toki myös TYYN säännöt.

Edustajiston päätehtävänä on päättää ylioppilaskunnan suurista linjoista: Päättää mihin ylioppilaskunta käyttää rahansa hyväksymällä budjetti, päättää mitä hallitus tekee vuotensa aikana hyväksymällä toimintasuunnitelma, ja päättää mitä asioita TYY ajaa ja edistää esimerkiksi

STÄKÄÄ!

hyväksymällä TYYn poliittinen linjapaperi. Näiden suurten linjojen vetämisen lisäksi edustajisto muun muassa valitsee ylioppilaskunnan pääsihteerin ja Turun ylioppilaslehden päätoimittajan.

Mutta vaikka edustajistossa monesti linjataankin korkealentoisesti isoista asioista, ei tämä ole edustajistotoiminnan koko kuva. Kokemus on osoittanut, ettei mikään asia ole niin pieni, ettei edustajisto voisi suoda sille huomiota. Jos edustajisto kokee asian sellaiseksi, että he haluavat sitä käsitellä, niin kyllä edustajisto sitä myös käsittelee. Edustajistossa onkin taisteltu muun muassa siitä, tuleeko TYYn ostaa reilun kaupan tuotteita, ja siitä millaista kopiopaperia TYYn kopiokoneissa käytetään.

Edustajistotoiminnan ydin löytyy jostain suurten linjojen vetämisen ja pikkuasioiden pallottelun väliltä. Varmaa on kuitenkin se, että edustajiston päätöksillä on väliä. Sen tekemät päätökset näkyvät ja tuntuvat opiskelijan arjessa niin suoraan TYYn toimintana, kuin TYYn alayhdistystenkin kautta.

Mutta ketä siellä edustajistossa istuu – Ja tietäkö ne mistään mitään?

Edustajistossa istuvat tyypit eivät ole yli-ihmisiä, vaan opiskelijoita, jotka yrittävät parhaansa mukaan pitää huolta siitä, että yliopisto ja ylioppilaskunta olisivat meille kaikille hyviä paikkoja olla, elää ja opiskella. Edustajiston käsittelemät asiat näyttävät monesti ulkopuolisen silmiin monimutkaisemmilta kuin ne ovatkaan.

Toki asiat vaativat perehtymistä, mutta uusien edustajien koulumisessa työhönsä TYY onnistuu yleensä hyvin. Tärkein asia, mitä uudelta edustajalta vaaditaan, on kyky perustella mielipiteensä, kyky arvostaa ja arvioida muiden mielipiteitä, ja halu perehtyä asioihin. Monet edustajistossa käsiteltävät asiat ovat luonteeltaan sellaisia, että niihin on löydettävissä laajakin yhteisymmärrys edustajiston sisällä. Tämä vaatii vain sitä, että edustajat jaksavat perustella kantansa hyvin ja käydä toistensa välillä aitoa dialogia. Perusteiden löytämisessä apuna jokaisella edustajalla on oma

edustajistoryhmänsä.

Edustajistossa toimii sitoutumattomia ja poliittisia ryhmiä, joiden listoilta edustajat edariin valitaan. Poliittisten ryhmien joukossa ovat edustettuina lähes kaikki Suomen politiikassa yleisestikin vaikuttavat puolueet. Sitoutumattomat ryhmät puolestaan jakautuvat ehdokkaidensa puolesta pitkälti tiedekuntajaon mukaisesti, esimerkkinä oman tiedekuntamme Soihdunkantajat. Eri ryhmien mainokset ovat näin vaalien alla täyttäneet kampusalueen, tee-sejä ja ehdokkaita on helposti löydettävissä.

Vaalien alla puhutaan paljon siitä, pitäisikö äänestää sitoutumatonta vai poliittista listaa. Aiheesta voisi kirjoittaa tämän lehden erikoisnumeron, joten en lähde sitä juuri erittelemään. Sen debatin suo on syvä.

Nyt vaalien alla poliittiset listat ovat julistaneet, että heitä kohdellaan vaaleissa epätasa-arvoisesti, ja että he ovat sitoutumattomia rehellisempiä siinä mitä ajavat (naurettavaa pelleilyä: lopulta ylioppilaskunta kohtelee kaikkia eri listoja tasapuolisesti, ja kaikilta listoilta löytyy fiksuja ihmisiä, jotka kyllä kertovat mitä aikovat ajaa edarissa), ja sitoutumattomat sitä kuinka puoluepolitiikka pilaa yliopiston ja kuinka he ovat poliittisia listoja rehellisempiä siinä miksi he edariin haluavat (naurettavaa pelleilyä: millä pelimerkeillä sitoutumattomat kertovat muille mihin ryhmään kenenkin on ”luontevinta” kuulua, ja kaikilta listoilta löytyy fiksuja ihmisiä, jotka kyllä kertovat mitä aikovat ajaa edarissa).

Moni täysipäisenä pitämäni ystävä on päätenyt ehdokkaaksi sitoutumattomalle listalle, ja osaa perustella päätöksensä hyvin. Mutta vähintään yhtä monta samantapaista tapausta löytyy myös poliittisten listojen puolelta. Itse päädyin oman sisäisen debattini jälkeen sitoutumattomiin, mutta hieman kovemmallalla agitoinnilla saattaisin nyt kirjoittaa tätä poliittisen listan ehdokkaana.

Lopulta sitoutumattomissa ja poliittisissa on paljon ehdokkaita, jotka vain vilpittömästi haluavat kehittää ylioppilaskuntaa, ja joilla on tähän kykyjä. Jos menette juuttamaan ehdokkaita, löydätte kyllä näitä tyyppejä helposti. Miettikää kenet haluatte päättämään yhteisistä asioistamme, ja muistakaa, etteivät vaalisloganien totuudet kata kuin häviävän pienen osan edustajiston työstä. Oman tiedekuntamme äänestysprosentti on vaaleissa ollut hävettävän alhainen. Nyt on hyvä vuosi muuttaa tilanne. Äänestäkää.

Kirjoittaja on Indexin opintosihteerin, joka vaikuttaa vaaleissa sitoutumattoman Soihdunkantajat-listan ehdokkaana ja vaali-päällikkönä. Jutussa näkyvät asenteet ja ideat ovat kirjoittajan omia.

Output nro. 4

Wikipedia hakusanat

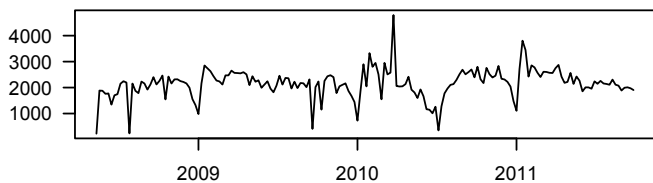
Vuoden neljäs OUTPUT käsittelee mielenkiintoista menetelmää tarkastella erilaisten ilmiöiden ja termien ajankohtaisuutta.

R-ohjelmaa pidetään eräänlaisena tilastollisten ohjelmistojen mustana hevosenä, joka on noussut lyhyessä ajassa erittäin suosituksi tutkijatyökaluksi sen erittäin joustavan muokattavuuden ja tyylikkäiden kuviensa ansiosta. Hyvä esimerkki R-käyttäjien luovasta hulluudesta on muun muassa paketti, joka mahdollistaa hakutilastojen noutamisen suoraan Wikipedian tietokannasta. Pienen guruilun jälkeen saadaankin jo näytölle hienoja kuvia mediassa puhuttaneista aiheista runsaalta 3 vuoden ajanjaksolta.

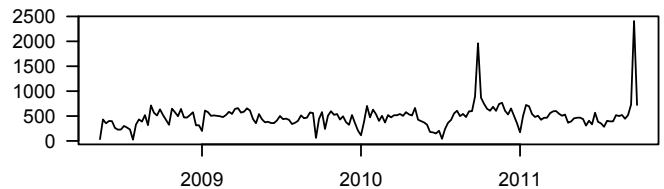
Käyrät kuvaavat tietyllä hakusanalla suomenkielisestä Wikipediasta tehtyjen hakukertojen määrää viikossa. Hakusanat joissa esiintyy alaviiva ”_” on oikeasti haettu välilyöntiä käyttämällä, mutta alaviiva on tarpeellinen analyysivaiheessa. Tähän on poimittu muutamia kiinnostavia hakusanoja, joista jokainen voi tehdä omat johtopäätöksensä. PS. Filosofit, mitä ihmettä tapahtui tämän vuoden toukokuussa 22-24 päivinä?

- Ilmari Ahonen

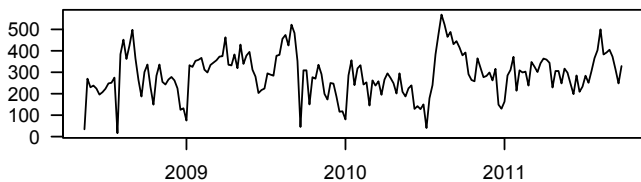
Turku

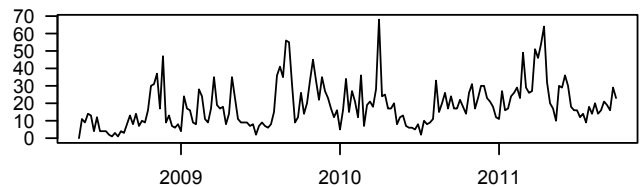
valonnopeus

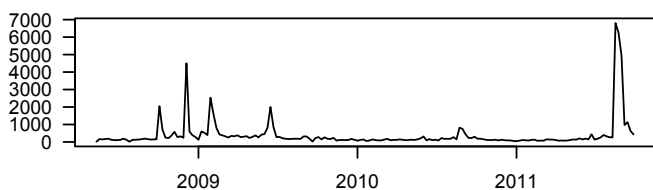
opintotuki

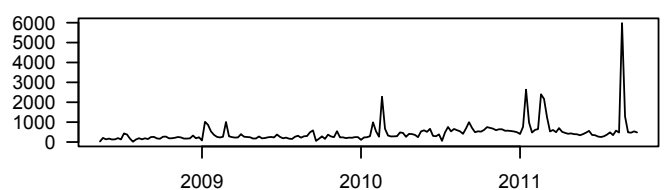
tuloerot

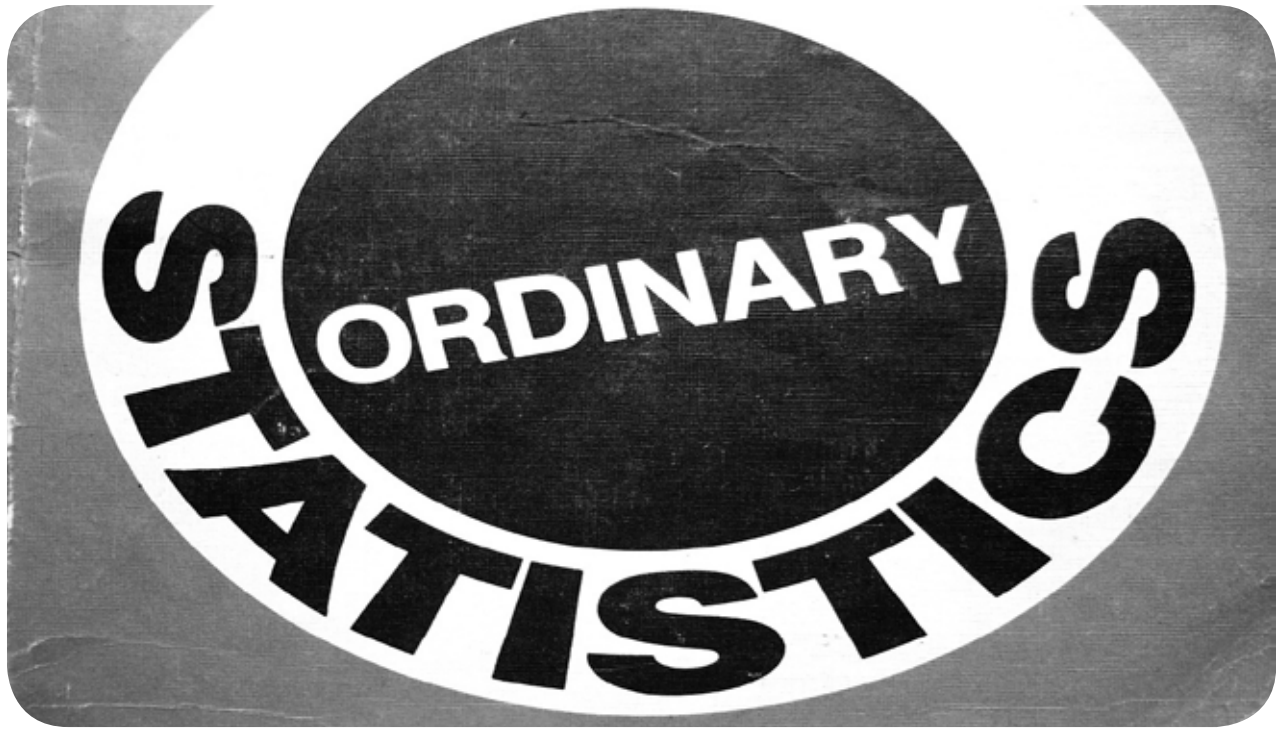

Teemu_Pukki

Steve_Jobs

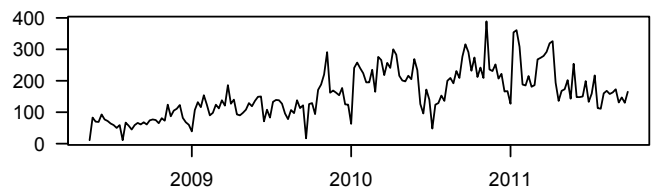

LHC

logopedia

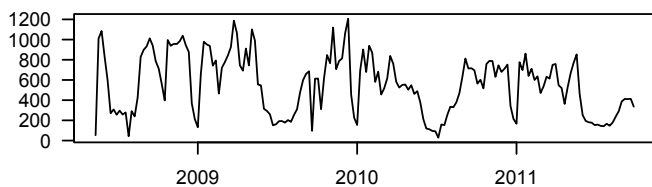
lama

sosiaalinen_media

ilmastonmuutos

populismi

filosofia

UUDEN ATEISMIN KASVOT

Ateismi on saanut uuden ja voimakkaan alun Yhdysvalloissa, kuten myös meidän koti-Suomessa. Yhdysvalloissa tämä ilmiö henkilöityy neljään mieheen: Richard Dawkinsiin, Daniel Dennettiin, Sam Harrisiin ja Christopher Hitchensiin. Millaisia herroja he mahtavat olla?

Suomessa kuuluu hyviin tapoihin, ettei ruokapöydässä puhuta uskonnosta tai politiikasta. Tämä tapa ulottaa juurensa myös muualle. Uskonnoista puhuminen, ainakin kriittiseen sävyyn, on tabu rantajuhlissa makuuhuoneeseen. Joskus tabua rikottuani olen kohdannut hiljaisia hetkiä ja syyllistäviä silmäpareja. Se on odotettavaa, kun asiaan liittyy paljon tunteita ja muotoilemattomia ajatuksia, mutta samalla se on köyhdyttävää keskustelun kannalta. Jokainen meistä saa olla kyseenalaistamatta auktoriteetteja ja jos niin haluaa, mutta meille, jotka saamme tieteellisen koulutuksen, sen pitäisi kuulua osaksi koulutusta. **Ilkka Niiniluoto** kirjoitti seuraavaa: "Käsitykseni mukaan rationaalinen maailmankatsomus kokonaisuudessaan [...] voidaan muodostaa ja omaksua olettamatta ihmistä tai ihmisyyhteisöjä korkeampien 'auktoriteettien' olemassaoloa. Samalla tieteellinen maailmankatsomus on ajattelutapa, kriittinen asennoituminen, joka täytyy sisäistää omakohvaisen harkinnan kautta." *Tiede, filosofia ja maailmankatsomus* (1984). Tämä resonoi minussa.

Jos keskustelu tuntuu täällä kotimaassa hankalalta, sitä se luultavasti on myös Yhdysvalloissa. Mielipidemittausten mukaan lähes jokainen yhdysvaltalainen uskoo johonkin jumalaan ja aniharva yhdysvaltalainen äänestäisi ateistia presidentikseen. Kuitenkin juuri Yhdysvaltojen suunnalta puhaltavat raikkaat tuulet. Siellä uskonnolliset ja uskonnottomat argumentoivat toisiaan vastaan yleisön edessä kuin parhaaseen antiikin aikaan. Youtube on täynnä näiden tilaisuuksien filmatisointeja sekä muita yllämainittujen herrojen kommentteja ja luentoja. Tässä lienee yksi suuri syy uuden ateismin leviämiseen. Mutta keitä ovat nämä keulahahmot? Esittelen heidät - valitettavan lyhyes-

ti palstatilan takia - ja tuon jokaiselta esille jonkin heidän esittämänsä argumentin. Tämä esitys tekee väkivaltaa heille, mutta näillä mennään. Lopuksi pohdin erästä keskustelua, johon törmäsin populäärissä tiedejulkaisussa.

Retoriikan kuningas

Christopher Hitchens (s. 1949) on nelikon paha poika; Oxfordin yliopiston kasvatti, journalisti, kirjailija ja elämän nautintojen harrastaja, jolla todettiin henkitorven neljännen asteen syöpä viime vuonna. Hitchens on nelikosta parhaiten hyödyntänyt debattimuotoa, sillä hän on luontainen esiintyjä ja argumentoijana omaa luokkaansa. Jo 60-luvulla, joka oli oiva aikakausi puheiden pitämiseen, opiskelija Hitchens pystyi nousemaan konepellille yleisön eteen ja improvisoimaan puheen. Hitchens onkin retoriikan kuningas, jonka vastaukset nitovat yhteen historiaa ja mantereita tavalla, joka ällistyttää. Jos haluaa oppia puhumaan yleisön edessä, kannattaa tähän ironian mestariin tutustua.

Usein esitetyn argumentin mukaan ilman uskontoa moraalilla ei ole pohjaa. Tämän väitteen tueksi pöytään lyödään Stalin- ja Hitler-korttia, vaikka he olivat ihmisiä, joilla oli äärimmäisen kierot käsitykset moraalista ja muutamasta muustakin asiasta. "Osoita minulle yksi moraalinen teko, jonka uskovainen voi tehdä, mutta jota ateisti ei voi", on Hitchin vastaus. Tällä hän osoittaa, että uskonnot ja moraalit eivät kulje käsi kädessä. Kukaan ei ole, hänen mukaansa, onnistunut esittämään sellaista tekoa. Jos moraalisuuden kääntäisi negatiiviseksi, niin silloin esimerkkejä löytyisikin. "Man would indeed be in a poor way if he had to be restrained by fear of punishment and hope of re-

ward after death”, totesi Albert Eistein. He, jotka sanovat ateismin vievän moraalilta pohjan, ovat väärässä, mutta kiinnittävät huomion oikeaan asiaan. Mikä tahansa näkemys on arvoton, jos sen kannattajat eivät omaa vahvaa moraalikäsitystä.

Hitchens puhuu myös sananvapauden puolesta syvällä rintaäänellään. Hän puolusti ystäväänsä Salman **Rushdieta** tämän fatwan aikaan, jolloin harvat länsimaalaisetkaan olivat Rushdien puolella. Hitchens käyttääkin puheoikeuttaan ääriään myöten. Hän on sanonut muun muassa **äiti Teresaa** valehtelevaksi albaanilaiseksi kääpiöksi, koska tämä otti rahaa Haitin hirmuhallitsijalta. Tällä hän myönsi koetelleensa kuinka pitkälle voi mennä. Kauniisti sanottuna jotkin Hitchensin argumentit ovat ad homineja - todellisuudessa ne ovat suorastaan törkeyksiä, mutta usein osuvia ja hauskoja. Eräästä pastorista hän sanoi, että jos tälle antaisi suolihuuhtelun, niin pastori voitaisiin haudata tulitikkurasiassa.

Filosofin parta

Daniel Dennett (s. 1942) on yhdysvaltalainen filosofi, jonka erikoisalaa on mielen- ja tieteenfilosofia. Hänen kuuluisin kirjansa lienee *Consciousness explained* (1992). Sen väitteisiin täytyy huhujen mukaan jokaisen mielen-

tutkijan ottaa jollain tapaa kantaa. Sen, minkä Dennett menettää retoriikan taidoissa, hän korvaa selkeällä argumentaatiolla ja isolla, parrakkaan filosofin olemuksellaan, johon on sekoitettu hiven joulupukkia.

Eräällä luennollaan Edinburghissa Dennett yritti selvittää tahdonvapauden ongelmaa. Dennettin teesin mukaan maailma on deterministinen, mutta siitä ei seuraa, että kaikki tapahtuisi ennaltamäärätysti. Toisin sanoen determinismistä ei seuraa välttämättömyys. Tämä johtuu siitä, että meillä on evoluution seurauksena kehkeytynyt eräänlainen väistööminaisuus: me näemme mielessämme, miten tapahtumat etenisivät, jos antaisimme niiden mennä omalla painollaan. Me pystymme myös väistämään näitä potentiaalisia tapahtumia. Jos näemme tiilen lentävän meitä kohti, me sukellamme, paitsi jos haluaisimme mukavat sairauskorvaukset. Tässä on Dennetin mukaan kaikki mitä voimme sanoa tahdonvapaudesta, ja ratkaisu voi kuulostaa ainakin filosofiaan tutustuneelle hieman yksinkertaiselta. Dennett nojaakin tieteelliseen maailmankuvaan ja niiden ennakkoehtoilla hän voi olla oikeassa. Se ei vain ratkaise itse filosofista ongelmaa. Aina voidaan kysyä, valitsiko henkilö vaihtoehtoisen todellisuuden vapaana vai deterministisen maailman ohjaamana.

Militantti ateisti

Richard Dawkins (s. 1941) on englantilainen evoluutiobiologi, joka on lisännyt ihmiskunnan sanavarastoon käsitteen "meemi", ajatusvirus. Hänellä on ollut professuuri Oxfordissa ja Berkeleyssä ja mies on muutenkin kovaa luokkaa tieteenalallaan.

Dawkins on ennen kaikkea tieteen puolestapuhuja ja opettaja. Hän on nelikosta vähiten kiinnostunut filosofiasta ja antaa tieteenfilosofisille ongelmille marginaalisen arvon. Hän lienee oikeassa siinä, että jokaisen maallikon on turha puntaroida tieteen ongelmia, koska tiede on paras tiedonhankintaväline mitä ihmisellä on ja sen pitäisi riittää. Koulupetuksen pitäisi heijastella tieteen tuloksia. Dawkins on siis pragmatisti. Hän tosin kuvaa itseään militantiksi ateistiksi, joka haluaa tuhota uskonnot maailmasta. Jotta tämä ei kuulostaisi liian väkivaltaiselta, muistutetaan, että kyseessä on yhden uskomuksen poistamisesta ihmisajattelusta, aivan kuin **Kopernikus** poisti geosentrisyyden.

Dawkinsilla oli dokumenttiohjelma BBC:llä, jossa hän kulki ympäri maailmaa uskontojen perässä. Ohjelman nimi oli *The root of all evil?*. Sen parhaaksi palaksi jäi kohta, jossa eräs yhdysvaltalainen pastori tulistui Dawkinsiin. Dawkins esitti pastorille muutamia kysymyksiä ja väittämiä, jolloin pastori ilmoitti, ettei Dawkinsin pitäisi olla niin röyhkeä, koska prosessi on vielä kesken. Ironiaa pilli siinä, että pastori itse saarnasi tietävänsä totuuden koko maailmankaikeudesta todisteenaan eräs kirja sekä omat yhteydet ylilmoihin. Myöhemmin pastori hääsi kuvausryhmän tiloistaan - jäähallin kokoisesta kirkosta - ja huuteli Dawkinsin nimittäneen hänen lapsenlapsiaan apinoiksi. Dawkinsille valkeni jälkepäin, mitä pastori mahtoi tarkoittaa. Hän oletettavasti luuli evoluutiosta seuraavan, että me olemme polveutuneet apinoista, joka ei aivan pidä paikkaansa. Meillä on sama esi-isä.

Eettisyyden etsijä

Sam Harris (s. 1967) on nelikon nuorin, selväsanaisin ja clean-cut-tyyppiä pukuineen, lyhyine hiuksineen ja ajeltuine poskineen. Hän on yhdysvaltalainen neurotieteilijä, filosofi ja kirjailija.

Harris on todennut, että Raamattu ja Koran ja tämän kaltaiset teokset ovat olleet aikansa tapoja tulkita kaaottista maailmaa, mutta jotka ovat todettu vääräksi tieteen kehittyttyä. Harrisin mukaan näissä kirjoissa ei ole mitään sellaista informaatiota, jota pari tuhatta vuotta sitten elänyt ihminen ei olisi voinut kirjoittaa; tekstit ovat ihmisen mielikuvituksen rajoissa, eikä siellä kuvata esimerkiksi internettiä. Harris myös toteaa, että vaikka **Jeesuksen** ylösnousemisen olisi nähnyt parikymmentä ihmistä, se ei olisi tarpeeksi todistamaan ihmeen tapahtuneen. Nykypäivänäkin monet sanovat nähneensä ihmeen, emmekä me usko heitä. **David Humekin** kysyi aikanaan: lakkasivatko luonnonlait toimimasta hetkellisesti vai erehtyikö ihminen tulkinnoissaan?

Harris on erityisen kiinnostunut moraalista. Hän on esittänyt oman etiikanteoriansa, jossa tiede valjastetaan moraalien rattaiksi. Teoria on eräänlainen hyve-etiikan muoto, jossa tieteen avulla voidaan todeta kukoistaako ihminen vai ei. Koemme maailman aivoillamme, joten meidän täytyy Harrisin mukaan olla kiinnostuneita ihmisen tajunnantiloista ja niiden muutoksista. Tieteen avulla voimme kuvata moraalista tilaamme synnapsien välkkeestä. Näin tiede ja moraalit yhd-

Hyödynnä etusi opiskelijakortilla!

karnevaalikauppa

Carnevalia

Humalistonkatu 5, Turku

p. 02 250 6789 • www.carnevalia.fi

Ma–Pe 10–18 • La 10–15

tyisivät. Harris toteaa, että ihmisen kukoistuksella voi olla monta tapaa, joten hän hyväksyy pluralistisen käsityksen hyvästä elämästä. Kukoistamisen ja kärsimisen hän taas näkee samanlaisina joustavina käsitteinä kuten lääketieteen terveen ja sairaan käsitteet. Kriittikinä voidaan sanoa, että jos Harris jättäisi kukoistuksen vain elämän, kuoleman ja kärsimyksen kysymyksiksi, hän voisi olla vahvoilla (vaikka sanoisi tällöin vain hyvin vähän moraalista). Kun hän toteaa burkien ja länsimaisen naiskuvan olevan huonoja ääripäitä, on hän jo heikoilla. Tällöin hän joutuu pitkälti olettamaan mikä on hyvää ja huonoa ihmislajille, eikä hän anna muuta perusteluita kuin ”että me kaikki tiedämme, mikä on hyvää ja mikä pahaa”. Hyvin harvoista asioista me olemme samaa mieltä yli maiden ja kulttuurirajojen.

Onko tieto tärkeää?

Uusimmassa Tiede-lehden numerossa 10/11 filosofi **Tuomas Nevanlinna** ja kolumnisti **Jukka Relander** pitivät ateistien tietopainotteista lähestymistapaa uskontoihin vääjänä. Uskonnoilla on heidän mukaansa syvempi tarkoitus ja merkitys ihmiselle kuin pelkkä tiedollinen puoli. Näin koko kysymys jumalien olemassaolosta on turha tai triviaali.

Myönnän heidän olevan osittain oikeassa. Uskonnot liittyvät ihmisten elämiin monitahoisemmin kuin pelkästään tieto-opillisenä kysymyksenä. Me olemme saaneet kulttuuriimme monia hyviä ja huonoja asioita kristinuskon kautta. Uskonnota saa myös lohtua, tarkoitusta elämään, motivaatiota, seuraa, kauniita lauseita ja niin edelleen. Niitä saa myös uskomuksista keijukaisiin, tonttuihin, vampyyreihin tai yksisarvisiin. Näihin olentoihin emme kuitenkaan usko. Uskontojen status on vain erilainen historian kehityksen takia, mutta sen tieto-opillinen asema on täysin sama.

Onko sitten niin paha asia, jos ihmiset haluavat uskoa ylliluonnollisiin asioihin? Ei välttämättä, jos uskomukset pysyvät oman pään sisällä, eivätkä aiheuta harmia kanssaeläjille. En tosin kannata noin yleisesti ottaen perusteettomia uskomuksia missään suhteessa, mutta kaikilla on silti oikeus ajatuksiinsa.

Nevanlinna totesi, että ateismia ei ole kehitetty systemaattisesti muualla kuin Neuvostoliitossa, joten sen toimivuudesta ei ole tietoa. Kuka sellaista haluaisikaan? Yritys olisi tuomittu epäonnistumaan. Oikea tapa

on opettaa ihmiset jo koulussa kriittisiksi ajattelijoina ja tarjota heille parasta mahdollista tietoa. Jos tapaan perusteettomia uskomuksia itselläni, kuten silloin tällöin tapahtuu, pyrin hakemaan niille perusteluita tai muuttamaan kantaani. Tämä on kriittistä suhtautumista maailmaan ja tämän haluaisin nostaa ajattelun hyveeksi. Monet meistä arvostavat tietoa ja pyrkivät löytämään totuuden, vaikka sitä ei sitten koskaan löytyisikään. Tiedon klassiseen määritelmään kuuluu uskomus, mutta uskomus ei ole mitään ilman perusteita. Joten vastaan: olette väärässä, se ei ole turha. Tieto on mitä tärkein näkökulma ihmiselämässä. Sen pitää olla. Se on parasta mihin voimme luottaa.

Pari viikkoa sitten uutisoitiin, että Suomessa on nyt miljoona uskonnotonta. Veikkaan, että määrä edelleen kasvaa täällä meidän maailman nurkallamme. Mullistuuko planeettamme sen takia - alammeko riehua ja tappa toisiamme? Jos niin tekisimme, muuttuisiko oikeastaan yhtään mikään? En jaksa uskoa, että ateismi muuttaisi toimiamme paljoakaan. Ateistit kävisivät töissä, perustaisivat perheitä ja murehtisivat naapurin liian komeaa nurmikkoa - aivan kuten minä ja pari muuta jo teemme. Ainoa mikä meiltä puuttuu on yksi uskomus ja joitakin rituaaleja.

NÄENNÄINEN YHTEYDEN PUUTE

Me kaikki tiedämme ne ärsyttävät kysymykset, jotka johtuvat opiskelualamme epämääräisyydestä Suuren Kansan silmissä. Tiedekuntamme oppiaineista ehkä psykologia on sellainen, että joku voi ymmärtääkin mistä mahdollisesti on kyse. Omasta oppialastani kukaan ei ota selkoa, eivät kansalaiset, opiskelijat kuin professoritkaan, kaikki omista syistään. Sosiologia väännyy mummojen suussa sosialismiksi (nehän ovatkin käytännössä synonyymejä). Sosiaalipolitiikan kohdalla joku kysyy, mitä ”politiikka” tekee oppiaineessa? Onko kyse demariyhteisikunnan luomisesta (on)? Entäs onko poliittinen historia historian politisoimista vai häh? Samanlainen sekaannus ja hämmennys peittää alleen kaikki kunniakkaan tiedekuntamme alat, ehkä valtio-oppi pois lukien, mutta eihän kukaan valtio-oppimaton edes tätä lehteä lue, heillä on omat lehdet ja bileet ja tunkit.

Puolituttu: No mitäs sinä luet siellä koulussa?

Opiskelija: Yhteiskuntatieteitä. Ja se on tiedeyhteisö.

P: Jaa, minunkin poika luki sitä maantaloustiedettä juu, mikäs ala sinulla on?

O: Filosofia.

P: Oi, onpa vaikeaa, varmaan oot tosi fiksu. [vaihtoehtoisesti: Höhö, jos et ole paikalla kun puu kaatuu, ääntä ei kuulu.]

O: Joo.

P: Mikäs sinusta tulee isona?

Tämä dialogi ei liene kenellekään uusi, korvatkaa vain ”filosofia” omalla alallanne. Tämänkaltaisen keskustelunaloitus ei ole kovin kannustava jatkokeskusteluja ajatellen. Ajatteleimme, ettei meillä ole mitään yhteistä tämän ihmisen kanssa. Minä syön tässä tätä akateemista leivostani, syö sinä sitä pullaa, senkin tosisuomalainen! Tuohan on

käynyt vain peruskoulun! Ja tuo toinen ajattelee, millainen kädetön turhake tuokin ylioppilas on, ei osaa edes pesukoneeseen hihnaa vaihtaa, varmaan vain ryyppää veronmaksajien rahoja ja päätyy joksikin paperinpyörittäjäksi ja keksii itselleen töitä.

Jos keskustelu saa jostain ihmeellisestä syystä tuulta alleen, voidaan siirtyä vakavampiin aiheisiin sään kautta. Esimerkiksi kansanedustajien palkat tai torkkupeitot kautta taksiliput jaksavat aina puhuttaa, kuin myös Kansalaisen huono palkka, työttömyys tai korkea sähkönhinta. Joskus voidaan myös ääneen ihmetellä, miten se **Valtaoja** sanoi teeveessä ettei mitään sielua ole, varmaan se on totta kun sehän on sellainen tiedemies. Tässä kohtaa tulee ylioppilaan myötäillä, ettei vain jouduttaisi väittelyyn, jolloin oppineella olisi epäreilu asema tiedollisen ja argumentatiivisen ylivoimansa kautta.

Mutta keskustelunaiheethan eivät ole mitenkään rahvaita. Nämähän ovat yhteiskuntatieteellisiä kuin myös filosofisia kysymyksiä! Huomaamattaan Puolituttu ja Opiskelija ovat ajautuneet samoille lähteille ammentamaan ikuisten kysymysten ylitsepursuavasta sarvesta.

Nyt tässä tilanteessa täytyy molempien säilyttää malttinsa, eikä heittäytyä a) humoristiksi b) populistiksi c) akateemikoksi tai d) valittajaksi. Tällainen tilanne voi oikeasti olla hedelmällinen. Opiskelijan (mahdollinen) tieto ja taito yhdistyvät Puolitutun elämäkokemukseen ja maalaisjärkeen. Tuloksena voisi olla esimerkiksi uusi hallitusohjelma. Älkäämme siis tukehtuko akateemiseen pullaamme, vaan koittakaamme ymmärtää niitä ärsyttäviä kyselijöitä saavuttaaksemme Yhteyden.

Poliittista realismia on kuulua liittoon jo opiskeluaikana

Oma liittosi

www.sval.fi

Espoo Ciné 2011

*Jos leffaan
haluat
mennä nyt...*

Espoo Ciné International Film Festival on elokuvafestivaali, joka järjestettiin tänä vuonna 19.-28.9. Festivaalilla esitettiin kymmenen päivän aikana yli 100 ensi-iltaelokuvaa elokuvateatteri Kino Tapiolassa, Espoon kulttuurikeskuksessa ja Bio Rex Sellossa.

Festivaalin ohjelmisto painottuu uusiin eurooppalaisiin elokuviin. Sarjat olivat tänä vuonna kansainvälisesti palkittujen elokuvien sarjat Headline Features ja EC Selection, maasarjat La Célébration française, GerMania, Finnish Gems ja New Romania, poliittisten elokuvien

sarja Ciné Politica, kauhuelokuvasarja Midnight Madness: Trolls & Vampires, HLBT-sarja Pink Zone, dokumenttisarja, lasten ja nuorten elokuvasarja, All in the Family sekä Eurooppalaisen fantasiaelokuvan Méliès-kilpailusarjat kokopitkille elokuville ja lyhytelokuville.

Elettiin elokuun puoliväliä ja olin viime kuukaudet tarkkaillut elokuvaharrastukseni paisumista huolestuttaviin mittoihin. Ongelmani oli se, että halusin nähdä enemmän elokuvia kuin mitä jaksoin läppärini näytöltä koskaan kerralla katsoa, eikä Kinopalatsin penkkien ku-

luttaminen tuoreimpia jenkki-romcomeja putkeen tapittaen tuntunut varteenotettavalta vaihtoehdolta.

Surffaillessani internetissä eräänä synkkänä ja myrskyisenä yönä, satuin huomaamaan Espoo Cinén osuvan juuri kahden viimeisen lomaviikkoni ajalle. Päätös oli selvä. Enää elokuvahifistelijäkaverin (terkkuja <3) ylipuhuminen mukaan, kissavahdin hankkiminen, majoituksen varaaminen hotellista ja kavereiden sohvilta, liian painava ja aivan liian vähän kesävaatteita sisältävä rinkka selkään, sos_lihiksen armollisesti ulos sylkäisemä sarjalippunivaska kouraan – ja ei kun Espoon-junaan istumaan!

Tiistai 23.8.

Zaida Bergroth: Hyvä poika (The Good Son)

Rebecca Daly: The Other Side of Sleep

Fabienne Berthaud: Pieds nus sur les limaces (Lily Sometimes)

Ensimmäinen festivaalituttavuuteni, Zaida Bergrothin *Hyvä poika*, huvittava kertomus kahden poikansa kanssa hermolomalle pakenevasta näyttelijädiivasta. Elokuva tempasi minut mukaansa, vaikka yleensä suhtaudunkin epäillen uusiin kotimaisiin elokuviin. Elokuva oli tummasävyinen ja ajoittain jopa raskas, mutta kuitenkin piristävä tapaus. Mahtaakohan (käännös)nimi olla kunnianosoitus vuoden 1993 samannimiselle **Elijah Woodin** ja **Macaulay Culkinin** tähdittämälle b-leffalle?

The Other Side of Sleep on visuaalisesti kaunis, hidas ja unenomaisen häilyvä elokuva, joka käsittelee työväen keskele irlantilaiseen teollisuuskaupunkiin sijoittuvaa murhamysteeriä. Elokuvan verrattain eleetön ja tylsä traileri oli itse elokuvaa varsin hyvin kuvaava, eivätkä satunnaiset utuiset metsässä kuvatut kohtaukset riittäneet pelastamaan muuten onttoa elokuvaa.

Ranskalainen *Pieds nus sur les limaces* on kertomus parikymppisistä epäsovinnaisesta siskoksista. Tunteellisella elokuvalla oli ehdottomasti hetkensä: puvustus oli mainio, erilaisuuden tematiikkaa käsiteltiin koskettavasti ja siskosten touhuilusta välittyi aito elämänilo, mutta elokuvassa oli kuitenkin paljon ärsyttävän itsetarkoituksellista outoilua ja se oli ainaki omaan makuuni liian ennalta-arvattava.

Keskiviikko 24.8.

Philippe Claudelle: Tous les soleils (Silence of Love)

Nikolaj Arcel: Sandheden om mænd (Truth About Men)

Tous les soleils on aivan hurmaava ranskalais-italialainen romanttinen draamakomedia, jossa on amélieimaista hy-

väntähtöisyyttä ja hassuttelua. Näyttelijäsuoritukset ovat mainioita ja luontevia ja henkilöhahmot varsin uskottavia ja hauskoja. Lisäksi elokuvassa on kerrassaan ihanaa italiantielistä barokkimusiikkia, jolle ainakin allekirjoittanut menetti sydämensä täysin (ja alkoi sen motivoimana myös opiskella italiaa). Katsokaa ihmeessä tämä herttainen elokuva!

Elokuvan vekkulin nimen perusteella valitsemani tanskalainen *Sandheden om mænd* on sympaattinen ja erikoinen ihmissuhdekomedia itseään etsivästä miehestä. *Tous les soleilsin* ihanuuden jälkeen kokemus jäi kuitenkin viileäksi ja valjuksi, vaikka elokuva toki olikin varsin nokkela ja hyvin tehty.

Torstai 25.8.

Athina Rachel Tsangari: Attenberg

Kreikkalainen *Attenberg* oli festivaalilla näkemistäni elokuvista kaikkein taiteellisin, omalaatuisin ja vaivaannuttavin. Elokuva kuvaa kuolemansairaana isän ja tämän tyttären läheistä suhdetta, pelleilee ihmisten ja eläinten eroilla ja vaatii hämähäytensä takia ehdottomasti useamman katsomiskerran.

Perjantai 26.8.

Ben Wheatley: Kill list

Vaikka olen kauhun ystävä, brittiläinen *Kill list* oli ainut festivaalilla katsomani kauhuksi määriteltävissä oleva elokuva. Elokuva tulee hyvin iholle, muttei ole ilahduttavasti juoneltaan lajityypilleen perinteinen, vaan jättää katsojan ymmälleen. Tämä pahaenteinen, intensiivinen ja vähitellen kehittyvä taidokas trilleri on body horroiriin tottumattomalle varmasti vaikuttavaa katsottavaa.

Espoo Ciné oli kaltaiselleni ensikertalaisellekin miellyttävä ja mieleenpainuva kokemus. Kulkuyhteydet festivaalille ovat erinomaiset, liput kohtuuhintaisia ja elokuvavalikoima varsin laaja. Voin suositella tätä lämminhenkistä festivaalia jokaiselle, joka haluaa nähdä valtavirrasta poikkeavia elokuvia ja kaipailee mielekästä tekemistä elokuisiin päiviinsä.

Seuraava Espoo Ciné järjestetään 17.–26. elokuuta 2012 – nähdään siellä!

Lähde:

<http://www.espocine.fi/fi/2011/index>

Ettei naapuri kuule

Teatteria ja draamaa Fobian keskuudessa

Ystäväni Satu oli pyörinyt teatteritoiminnassa ala-asteelta asti. Psykologiaa opiskelemaan päästyään hän halusi näyttellä taas ja tällä kertaa tehdä myös oman näytelmän. Fuksivuoteni aikana idea tarttui Sadulta muihin ihmisiin Fobiassa ja alkoi itää heidän kollektiivisessa tajunnassaan. Tämä johti siihen, että huhtikuussa 2010, eräässä seminaarihuoneessa yliopistolla, noin 20 näytelmästä kiinnostunutta foobikkaa kaikista vuosikursseista kokoontui innostuneissa merkeissä. Päätöksiä nuijittiin ja vastuualueita kahmittiin. Käsikirjoitustiimi muodostettiin ja se alkoi ottaa ensimmäisiä askeleitaan monivaiheisessa ja tapahtumarikkaassa, mutta myös erittäin kiehtovassa luomistyössä. Teatterituotantomme oli aloittanut ensitai-paleensa. Sen lopputuloksena syntyi näytelmä *Ettei naapuri kuule*.

Sytä näytelmän tekoon oli lukuisia. Projektiimme tuli mukaan monia ihmisiä, joilla oli aikaisempaa näyttelēmiskokemusta ja jotka halusivat päästä jälleen mukaan tuttuun parrasvalojen ja yhteisen tekemisen kutkuttavaan

tunnelmaan. Monet tulivat mukaan päästäkseen kokemaan teatteritoimintaan osallistumisen omakohtaisesti ensimmäisen kerran. Jotkut saattoivat lähteä näytelmään Fobian kuuluisan yhteisöllisyyden vuoksi. Toiset ehkä näkivät tilaisuuden luoda kulttuuria. Kolmansia saattoi kiinnostaa omien taitojen näyttäminen, kehittäminen ja valjastaminen yhteiseen projektiin. Uskon itse, että kaikille yhteistä oli halu tehdä jotain kivaa yhdessä.

Näytelmän teon alkutaipaleilla kysymys hyväntekeväisyydestä nousi esille. Päätimme, että lipputulomme tullaan lahjoittamaan Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry:n Palestiinaprojektiin, jossa niitä tullaan käyttämään naisten ja lasten sotatraumojen kuntoutuksessa.

Ettei naapuri kuule kertoo nuoren ihmisen elämästä, muutoksesta ja sopeutumisesta. Kutsumme sitä huumorilla höystetyksi psykologiseksi dekkariksi. Teemoiltaan *Ettei naapuri kuule* on psykologinen ja tarkastelee ihmisen mieltä, sen vastakkaisuuksia ja virtauksia. Sitä, kuinka yksilö

yrittää sopeutua ristiriitoihin - niin sisäisiin, kuin ulkoisiin. Näytelmään on lainattu vaikutteita 40-luvun film noirista ja klassisista dekkareista. Sen, onko *Ettei naapuri kuule* lähemmin tarkasteltuna musta komedia, draama, trilleri, vai jokin näiden sopusuhtaisesta veljeydestä syntynyt hybridilapsi, voi jokainen näytelmän nähnyt päättää itse. Tähän haluammekin haastaa jokaisen katsojan.

Kirjoitushetkellä syyskuu on aluillaan ja projektimme heräilee kesän jäljiltä. Näytelmän pääaktiivit alkavat palailla hommiinsa. Näyttelijöitä meillä on mukana kahdeksan, tanssijoita kuusi. Useimmat aktiiveista hoitavat monta hommaa yhtäaikaan ja meillä onkin henkilöitä, joiden vastuulle kuuluvat mm. puvustus, lavastus, musiikki, tekniikka, rahoitus ja kaikkea muuta maan päällä. Pian me kaikki pääsemme näyttämään, mihin yhteisellä toiminnalla ja hyvällä fiiliksellä on mahdollista päästä.

Elinkaarensa aikana projektimme on käynyt läpi moninaisia dramaattisia vaiheita. Ohjaajamme on vaihtunut pariin otteeseen ja vastuupestejä on jouduttu vaihtelevaan tarpeen tullessa. Monia uusia ihmisiä on tullut mukaan ja muutama on joutunut jäämään pois projektista. Näytelmän päätteemat ovat pysyneet kutakuinkin vaihtumattomina, mutta käsikirjoitus on muuttunut moneen otteeseen ja kehittänyt vähitellen sen mukaan, kuka siihen on vaikuttanut.

Hahmoja on lisätty, yhdistetty ja poistettu.

Jokainen vastoinikäminen on kuitenkin lujittanut yhteishenkeämme ja jättänyt meidät yhtä kokemusta rikkaampana. Tämän pitkän ja vivahteikkaan yhteisen taipaleen aikana näytelmästämmme on kehittynyt omaperäinen ja omanlaisemme: Sellainen, kuin olemme siitä halunneet. Yhteisen tekemisen lisäksi *Ettei naapuri kuule* on jokaiselle projektiin osallistuneelle ollut varmasti myös jotain omaa ja perinpohjin henkilökohtaista. Kutsumme nyt Sinut katsomaan näytelmäämme ja päättämään, mitä *Ettei naapuri kuule* on sinulle.

Ettei naapuri kuule on Turun yliopiston psykologian opiskelijoiden vapaaehtoisvoimin tekemä näytelmä. Näytelmän lipputulot lahjoitetaan Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry:n Palestiina-projektiin.

Näytelmän ensi-ilta on 15.10 Kuvavuoren nuorisotalolla ja näytökset ovat 19.10, 21.10, 22.10 ja 23.10.

Liput ovat 8 € opiskelijalta / 12 € aikuisilta.

Lippuja voi varata lähettämällä sähköpostia osoitteeseen etteinaapurikuule@gmail.com

Katso lisää netistä: www.etteinaapurikuule.com

Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry: www.vastuu.fi

”Mies voi elämänsä aikana vaihtaa vaimonsa, puoluekantansa tai uskontonsa mutta hän ei voi koskaan vaihtaa suosikkijoukkuettaan.”

- *Eduardo Galeano*

Pelien kuningas, 1800-luvulla britteinsaarilta alkunsa saanut eurooppalainen jalkapallo on viime vuosikymmenten aikana globalisoitunut niin hurjaa vauhtia, että tänä päivänä lajin kansainvälinen kattojärjestö FIFA on jäsenmäärältään suurempi kuin YK. Se ei ole ihme, ottaen huomioon, että pelin säännöt ovat melko yksinkertaiset ja sitä voi pelata lähes kuka tahansa, ilman huomattavaa rahallista panostusta tai varta vasten suunniteltua kenttää. Kolmannen maailman kurjimmista slummeista vuoristokylien kautta halki modernien suurkaupunkien keskustojen jalkapallo onkin totutusti symbolisoinut rituaalista taistelua, jonka kautta asuinalueet, kaupungit tai kokonaiset kansakunnat ovat projisoineet tunteitaan koskien paikkaansa maailmassa ja suhdettaan rakkaimpiin vihollisiinsa.

Suomessa jalkapallo on harvoille elämäntapa mutta meillä usein kuultu ”se on vain peliä” -lausahdus saattaa jo Itämeren toisella puolen kuulostaa täysin käsittämättömältä. Kun työväenluokkaisen kannattajapohjan omaava roomalainen Lazio ja sen elitistisenä nähty paikallisvastustaja AS Roma kohtaavat, stadionin 70,000 kannattajan ylläpitämässä huumavassa metelissä totuus on jotain aivan muuta. Kentällä pelaavat ammattilaiset saattavat keskittyä vain voittamaan tuon 90 minuutin rupeaman, mutta viimeistään sivurajojen ulkopuolella ottelu muuttuu sellaiseksi symboliikan ja fanatismien verkostoksi, jollaista mikään muu laji ei ole kyennyt luomaan. Latinalaisessa Amerikassa, jossa jalkapallon ja politiikan välinen raja on perinteisesti käytännössä olematon, El Salvadorin ja Hondurasin välinen ottelu antoi ratkaisevan kipinän vuonna 1969 käydylle, jalkapallosodaksikin kutsutulle rajakonfliktille, jossa kuoli 2000 ihmistä.

JALKAPALLOSOSIOLOGIAN LYHYT OPPIMÄÄRÄ

Maitaan edustavien huippuatleettien kohtaamisissa väriä tunnustavat kannattajajoukot eivät myöskään hevin unohda kansojensa välisiä historiallisia kipupisteitä. ”Antakaa minulle polkupyöräni takaisin”, lauloivat hollantilaiskannattajat euroopanmestaruuskisojen voitokkaassa välierässä Saksaa vastaan vuonna 1988, vaikka natsien toimeenpanemista pyörätakarikoista oli ehtinyt kulua jo lähes 50 vuotta.

Niin kuin jalkapallo voi muuttaa maailmaa, myös maailma voi muuttaa jalkapalloa. Hollannin maajoukkuetta on kuvailtu muun muassa joukkueeksi, joka on kehittänyt isänmaansa näköisen pelityylin. Aiheesta kirjankin kirjoittaneen **David Winnerin** mukaan pinta-alaltaan häviävän pienen, tasaisen ja kulmikkaiden peltojen hallitseman maan joukkueelle, niin kuin koko yhteiskunnalle, tilankäytön tehokkuuden maksimointi on kaikki kaikessa. Hollantilaisten taipumuksen hävitä niukasti ne tärkeimmät ottelut, kuten finaalit, on puolestaan esitetty juontuvan suoraan maan kalvinistisesta perinnöstä, jonka myötä alita-

juisesti hävetään olla liian hyviä. Entä mistä kertoo se, että supervalta USA:ssa muun maailman rakastama jalkapallo on jäänyt pahasti maan ”omien” pelien, kuten baseballin ja amerikkalaisen jalkapallon varjoon? Ainakin amerikkalaisesta ekseptionalismista, sanovat monet, sillä niin kuin maa poliittisesti määrittelee itsensä muiden yläpuolelle omine normeineen, niin se toimii myös urheilullisesti. Globaali peli kertoo siis jotain myös niistä, joita se ei voisi vähempää kiinnostaa.

Globalisaatio on epäilemättä vankistanut jalkapallon asemaa maailman suosituimpana lajina, mutta kohdistanut siihen myös kovia muutospaineita. Medianäkyvyyttä ja pelaajien vapaata liikkuvuutta usein ylistetään mutta esimerkiksi entisissä eurooppalaisissa siirtomaavalloissa, kuten Ranskassa, kaikkien kansallisylypeys ei kestä sitä, että lähes koko maajoukkueen avauskokoonpano on afrikkalaistaustainen. Tai kun yhä useammin eurooppalaisten suurseurojen omistajat ovat ökyrikkaita öljysheikkejä tai oligarkkeja, tänä päivänä huippuseura kootaan vain kymmenillä, ja taas kymmenillä miljoonilla euroilla. Globaali peli on enenevissä määrin globaalia jättibisnestä ja jalkapallofanit odottavat kauhuissaan milloin seuroista, niiden legendoista ja satavuotisista perinteistä, tulee vain tuotemerkkejä, jotka voidaan tarvittaessa myydä seuraavaan kaupunkiin. Myös pelaaja voi olla menestysbrändi. Monet varmasti tarjoaisivat **David Beckhamille** tähtitieteellisiä

palkkoja vielä viisikymppisenäkin vain siksi, että Aasiassa puolijumalan asemaan kohonneen futisikonin nimellä myydään paikallisille pikkupojille ja -tytöille vuosittain tuhansittain fanipaitoja, vaikka miehen pelitaidot olisivatkin vuosien varrella hieman ruostuneet.

Jotkut näkevät jalkapallon kaikki ihmiskunnan keinotekoiset rajat ylittävänä intohimona, kun taas toisille peli assosioituu lähinnä väkivaltaan, huliganismiin ja nykypäivän supertähtien saippuaopperamaiseen elämään. Joka tapauksessa laji on syystäkin alkanut herättää merkittävää sosiologista ja kulttuurihistoriallista kiinnostusta. Kuluksen fraasin mukaan jalkapallossa ei ole kyse elämästä ja kuolemasta. Siinä on kyse jostain paljon tärkeämmästä. Omistimmepa elämämme sitten työlle, perheelle, tai jalkapalloseuralle, voittojen synnyttämä ylpeys ja pettymysten katkerat kyyneleet aina lopulta haalistuvat ajan myötä ja jäljelle jää vain matka, joka kertoo meistä enemmän kuin saavuttamamme päätepysäkki. Ehkä on perusteltua väittää, että yrittäessämme epätoivoisesti ymmärtää maailmaa ja globaalia järjestelmää on yritettävä ymmärtää myös maailman suosituimman pelin ympärille rakentuvan kulttuurin universaalista vetovoimaa ja sen harvinaislaatuista voimasta kykyä niin yhdistää kuin erottaa.

Kuva: Marc Ginesta (CC)

Herra päätoimittaja kaipasi jotain juttua tähän lehteen. Koska en muuta keksinyt, niin päätin laittaa kylkeen sitten näinkin mielikuvituksellisesti pohtivan pienen jutun buddhalaisuudesta ja meditoinnista.

Oma mielenkiintoni buddhismia kohtaan alkoi **Jack Kerouacin** romaaneista pari kesää sitten. Uskonto, jonka ideologia sopi omaani hyvinkin läheisesti, alkoi kiehtoa ihan oikeasti, ei sentään omana uskontona (kirjoittaja lokeroi itsensä agnostiseksi ateistiksi), mutta jonkinlaisena itsensä löytämisen ja kehittämisen työkaluna. Tämä innostus kuitenkin katosi opiskelujen taas jatkuttua. Kuin sattumalta se heräsi uudestaan **Caspar Noen** *Enter The Void*-elokuvan myötä, joka oli näin baitöwei myös elokuvana jotain ennennäkemätöntä. Kaverin suosituksesta kirjastosta tarttui tiibetiläinen kirja elämästä ja kuolemasta, jonka myötä aloin pikku hiljaa tutustua tämän ainoan rauhan keinoin levitetyn maailmanuskonnon meininkeihin. Pari muutakin kyseisen kaverin suosittelemaa kirjaa on tässä tullut lueskeltua, jos ei kokonaan, niin ainakin melkein. Olen siis tutkiskellut kyseistä uskontoa vasta vähän, joten asiavirheitä voi hyvinkin todennäköisesti eksyä mukaan tekstiin ja näkökulmani on luonnollisesti vielä äärimmäisen kapea.

Tämä **Siddhartha Gautaman** noin 2500 vuotta sitten Intiassa perustaman uskonnon suosio vaikuttaa olevan nousussa länsimaissa, tiedä sitten onko kyseessä trendi, vai ovatko ihmiset oikeasti kaiken tämän kuluttavan hektisyyden, minäkeskeisyyden, pinnallisuuden ja materialismin keskellä alkaneet pohtimaan paikkaansa ja arvojaan? Myös yritysmaailma on alkanut käyttämään buddhalaisuudesta irroitettua Mindfulness-menetelmää omia tarpeitaan varten, saadakseen lievitettyä työntekijöidensä stressitaakkaa ja näin edelleen kehittären heistä vieläkin tehokkaampia pikku työläisiä. Mindfulness-kursseja tarjotaan toki myös yritysmaailman ulkopuolella, Turussa esimerkiksi yo-liikunnan kautta.

Mindfulnessin ideana on keskittyä vain juuri tähän hetkeen, tulevaisuutta tai menneisyyttä suuremmin murehtimatta. Perusidea on siis adaptoitu buddhismista, mutta uskontoaspekti on jätetty pois ja harjoitukset sovitettu paremmin länsimaiseen elämäntyyliin. Yle Teemalta näytetyssä *Mielen salattu voima* -dokumentissa todistettiin tieteellisin menetelmin Mindfulness-kurssin yhteydessä jo pelkäästään kahden kuukauden aikana päivittäin tehdyn kymmenen minuutin meditoinnin laskevan merkittävästi kurssille osallistuneiden stressitasoja.

Sen sijaan että buddhalaisuus painottaisi jonkin ylluonnollisen palvomista, se kannustaa yksilöä löytämään totuuden, onnellisuuden ja harmonian itsestään. Tärkeimpänä harjoituksena tämän saavuttamiseen käytetään meditaatiota (etenkin zeniläisyydessä), joka on päällisin puolin hyvin yksinkertaista, mutta jonka hallinta vaatii erityisen suurta ponnistelua, pitkäjänteisyyttä ja keskittymistä. Meditaation pitkäjänteisen harjoittamisen myötä ihminen alkaisi aidosti

Buddha ja me MAHDOLLINEN T

Buddhalaisuus meditointi

TIE HARMONIAAN

Petteri Koivula

tutustumaan itseensä ja ajatuksiinsa, sekä niiden todelliseen luonteeseen. Itseensä tutustumisen myötä yksilö alkaisi ajatella maailmankaikkeutta laajemmasta näkökulmasta kuin vain ego-nsa kautta, niin sanotun mielen luonnon löytämällä. Maailmankaikkeuden kaikki osat, esimerkiksi muut ihmiset nähtäisiin kokonaisuutena, eräänlaisena yhtenäisenä organismina. Homma menee toki hieman epätieteelliseksi ja mystiseksi (tulkintoja on kyllä huomattavasti maanläheisimpiäkin, ja tämä kyseinen on vain oma äärimmäisen tiivistetty versio), mutta elämänfilosofiana se on kovin kiehtova ajatus. Buddhalaisuuden yksi ehkä tärkeimmistä sanomista on aidon myötätunnon löytäminen itsestään muita ihmisiä kohtaan, jonka voisi kuvitella tuovan mukavaa tasapainoa nykyisen länsimaisen minäkeskeisen maailmankuvan tilalle, jos tällainen elämänfilosofia saisi vieläkin vahvempaa jalansijaa yhteiskunnassamme. Ehkä yrittäisimme aidosti alkaa ymmärtämään tällaisen ajattelumallin myötä muita ihmisiä, heidän erilaisia lähtökohtiaan ja elämänpolkujaan?

Itse olen löytänyt meditaatiosta suuren voimavaran henkilökohtaisten kriisien kohtaamiseen ja se on auttanut esimerkiksi ahdistukseen. On ollut hauska huomata, että asia, johon on aikaisemmin suhtautunut äärimmäisen skeptisesti, mutta jota mielenkiinnosta sitten kuitenkin kokeili, on vaikuttanut näin suuresti elämän suuntaan. Uskon, että kun pikkuhiljaa oppii omaksumaan buddhalaista elämänfilosofiaa, niin oppii nauttimaan elämästä juuri sellaisena kuin se on. Myös ihmisten erilaisuutta on huomattavasti helpompi ymmärtää, kun tajuaa kuinka samanlaisia pohjimmiltaan olemme. Ei ole olemassa hyviä tai pahoja ihmisiä ja kaikissa meissä on myös huonoina pitämiämme ominaisuuksia. Jos opimme hyväksymään tämän itsessämme ja muissa, voimme mahdollisesti vielä joskus elää harmoniassa. En väitä omaksuneeni itse mitään näistä vielä aidosti, mutta tunnen sisimmässäni että tämä on yksi tie jonkinlaisen tasapainon löytämiseen.

Päätin jo olla lähettämättä tätä juttua, koska tuomitsin sen läpipaskaksi, mutta päätin ottaa oppia buddhalaisuudesta, unohtaa egoni ja lähettää jutun, koska ”vähänniinkulupailin” jotain tähän numeroon rustailla. Jos elämä tuntuu jotenkin tyhjältä, kaaottiselta, överistressaavalta tai muuten vaan epätasapainoiselta ja jollain tavalla kyseinen uskonto, meditointi tai Mindfulness-meiningit alkoivat kiinnostaa apukeinoina, niin tässäpä jotain vinkkiä mitä kautta niitä voisi lähestyä:

Charlotte Joko Beck: Jokapäiväinen zen

Sogyal Rinpoche: Tiibetiläinen kirja elämästä ja kuolemasta

Brad Warner: Hardcore zen (tämä on myös ihan oikeasti erittäinkin viihdyttävä kirja, samalla kuitenkin hyvin pohdiskeleva)

www.joogaterapia.fi

www.zenguide.com

MUSTAA VALKOISELLA.

YO-Kylän sydämessä
Inspektorinkatu 4